

V Bruselu dne 22.11.2018
COM(2018) 771 final

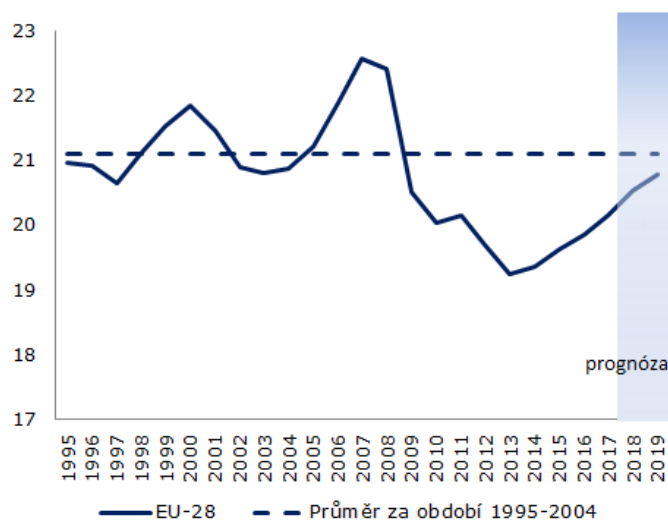
**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉ
CENTRÁLNÍ BANCE, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU
VÝBORU, VÝBORU REGIONŮ A EVROPSKÉ INVESTIČNÍ BANCE**

Investiční plán pro Evropu: hodnocení a další kroky

1. Evropská iniciativa k posílení investic

Jednou z prvních priorit Junckerovy Komise bylo zajistit významné oživení hospodářství odstraněním investiční mezery v Evropské unii po finanční a hospodářské krizi (obrázek 1). Investice – veřejné i soukromé – jsou klíčovou hnací silou zaměstnanosti a růstu. Jedná se o prostředek ke směřování úspor do projektů a odvětví, jež mají klíčový význam pro naši budoucnost, jako je infrastruktura a bydlení, výzkum a vývoj, nové technologie a výrobní metody, vzdělávání a dovednosti. Tyto investice rovněž podporují modernizaci evropských průmyslových odvětví a společností v procesu transformace na stále více digitalizované a nízkouhlíkové hospodářství.

Obrázek 1. Pokles a oživení míry investic

Hospodářství celkem, % HDP

V listopadu 2014 předložila Komise investiční plán pro Evropu – Junckerův plán – založený na novém a inovativním přístupu k investicím. S využitím omezeného objemu veřejných prostředků – rozpočtové záruky EU pro skupinu Evropské investiční banky¹ – byly a i nadále budou mobilizovány značné soukromé a veřejné finanční prostředky určené na investice ve strategických odvětvích hospodářství EU. Evropský fond pro strategické investice, který je finančním základem investičního plánu, podnítil od listopadu 2018 dodatečné investice ve výši 360 miliard EUR, což značně přesahuje jeho původní cíl ve výši 315 miliard EUR. Doba trvání fondu byla prodloužena do konce roku 2020² s cílem dosáhnout do té doby dodatečných investic ve výši 500 miliard EUR.

Tento velmi úspěšný model se nyní stává novým standardem pro investiční podporu EU v Evropě i mimo ni. Představuje podklad pro mobilizaci investic v Africe a zemích v sousedství

¹ Skupina Evropské investiční banky sestává z Evropské investiční banky a Evropského investičního fondu.

² Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2017/2396 ze dne 13. prosince 2017, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1316/2013 a (EU) 2015/1017, pokud jde o prodloužení doby trvání Evropského fondu pro strategické investice, jakož i zavedení technických zlepšení daného fondu a Evropského centra pro investiční poradenství. Úř. věst. L 345, 27.12.2017, s. 34.

EU v rámci plánu vnějších investic EU navrženého v září 2016³, jakož i pro nový nástroj financování vnější činnosti na základě příštího víceletého finančního rámce⁴.

Mimo investiční rozměr spočívá úspěch Junckerova plánu ve struktuře sestávající ze tří pilířů, což zajišťuje komplexní a koordinovaná opatření na podporu investic. Kromě mobilizace investic vytvořil Junckerův plán seznam projektů a zaměřil se na opatření, která zajišťují, aby podnikatelské prostředí více podporovalo investice. Za tímto účelem spojila Komise své síly se skupinou Evropské investiční banky s cílem zřídit Evropské centrum pro investiční poradenství a Evropský portál investičních projektů. Centrum poskytuje předkladatelům projektů poradenství a technickou pomoc, zatímco portál představuje transparentní seznam projektů, do nichž lze investovat. Investiční plán se současně zaměřuje na řešení strukturálních překážek investic. To zahrnuje odstranění regulačních překážek, snížení administrativní zátěže, umožnění spravedlivé hospodářské soutěže a provedení strukturálních reforem, které jsou příznivé pro investiční prostředí. Nezbytné je úsilí na úrovni Unie, na vnitrostátní úrovni i na regionální úrovni. Komise předložila návrhy na prohloubení jednotného trhu, což je jedna z největších předností EU, v rámci evropského semestru zavedla jednoznačné zaměření investic a vytvořila Útvar na podporu strukturálních reforem s cílem pomoci členským státům při provádění reforem. Členské státy podnikají kroky k odstranění překážek investic. Na všech úrovních je však zapotřebí učinit ještě více.

Investiční plán je součástí programu EU pro otevřené investice a obchod. EU je jedním z nejotevřenějších míst pro investice na světě. Řádné regulační rámce a spravedlivá hospodářská soutěž na vnitřním trhu EU lákají přímé zahraniční investice, což má pro EU významné přínosy z hlediska vytváření pracovních příležitostí a růstu. Komise má současně na paměti rizika, která mohou určité přímé zahraniční investice představovat pro bezpečnost nebo veřejný pořádek, a v září 2017⁵ přijala návrh nařízení, kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic do Evropské unie a pro spolupráci mezi členskými státy a Komisí v tomto ohledu. Komise spolunormotvůrce vyzývá, aby nařízení urychleně přijali.

EU podporuje rovněž liberalizaci investic na celosvětové úrovni. Vede s partnery jednání o investicích s cílem poskytnout investorům na obou stranách předvídatelný a dlouhodobý přístup na trhy na jedné straně a chránit investory a jejich investice na straně druhé. EU se zapojila do jednání o investicích například s Kanadou, Singapurem, Vietnamem, Japonskem a Čínou.

2. Investiční plán pro Evropu přináší konkrétní výsledky

Mobilizace soukromých investic ve veřejném zájmu

Evropský fond pro strategické investice směřuje k dosažení cíle spočívajícího v uvolnění dodatečných investic ve výši nejméně 500 miliard EUR během pětiletého období (2015–

³ COM(2016) 0581.

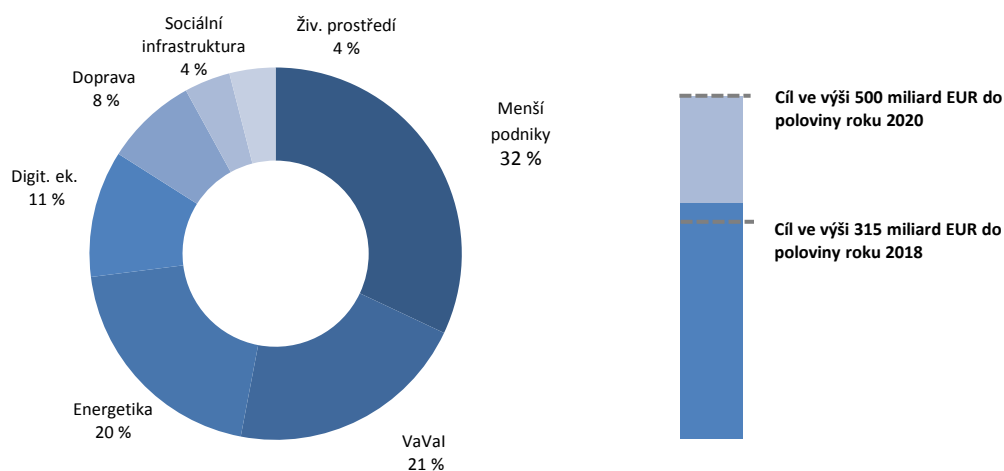
⁴ COM(2018) 460.

⁵ COM(2017) 487.

2020). K listopadu 2018 schválila skupina Evropské investiční banky již 993 transakcí podpořených fondem s celkovou investiční hodnotou ve výši 360 miliard EUR, a to ve všech členských státech. Očekává se, že to přinese prospěch přibližně 850 000 malých a středních podniků a společností se střední tržní kapitalizací. Dvě třetiny z celkové částky ve výši 360 miliard EUR pocházejí ze soukromých zdrojů, což znamená, že Evropský fond pro strategické investice dosáhl rovněž svého cíle týkajícího se mobilizace soukromých investic.⁶

Fond plní také cíl týkající se doplňkovosti. Projekty, které obdrží z fondu rozpočtovou podporu, musí být dodatečné v tom smyslu, že se zabývají selháními trhu nebo nepříznivými investičními situacemi, a v tomtéž období by nebyly financovány vůbec, nebo by nebyly financovány ve stejném rozsahu. Vývoj objemu každoročně podepsaných operací skupiny Evropské investiční banky mezi roky 2014 a 2017 prokazuje, že zatímco celkový roční objem úvěrů je víceméně stálý, podíl zvláštních činností⁷ po zavedení fondu prudce vzrostl a z částky 4,6 miliardy EUR v roce 2014 vzrostl na 17,9 miliardy EUR v roce 2017. Kromě toho nařízení o „EFSI 2.0“⁸, které prodloužilo dobu trvání Evropského fondu pro strategické investice do konce roku 2020, zavedlo podrobnější definici adicionality a větší transparentnost investičních rozhodnutí⁹.

Obrázek 2. Výsledky Evropského fondu pro strategické investice k listopadu 2018

⁶ Kromě toho se očekává, že VentureEU, což je megafond rizikového kapitálu EU, který byl zahájen v roce 2018, spustí v celé Evropě nové investice v hodnotě 6,5 miliardy EUR do inovativních začínajících podniků a rychle se rozvíjejících podniků, čímž se podstatně zvýší objem rizikového kapitálu dostupného v EU.

⁷ Zvláštní činnosti je společné označení činností, které znamenají vyšší riziko, než je riziko, jež Evropská investiční banka obvykle akceptuje, a jsou definovány jako: úvěrové/záruční operace s očekávanou ztrátou za dobu životnosti ve výši 2 % nebo více; infrastrukturní fondy a účasti v jiných fondech, činnosti v oblasti rizikového kapitálu, kapitálové operace a ostatní operace s rovnocenným rizikovým profilem. Článek 16 statutu Evropské investiční banky vyžaduje, aby banka měla zvlášť přidělené rezervní fondy („rezerva na zvláštní činnosti“) na ochranu banky před neočekávanými ztrátami plynoucími ze zvláštních činností.

⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2396 ze dne 13. prosince 2017 (Úř. věst. L 345, 27.12.2017, s. 34). Kritéria adicionality jsou podrobně popsána v čl. 5 odst. 1 tohoto nařízení.

⁹ Všechna rozhodnutí investičního výboru Evropského fondu pro strategické investice, kterými se schvaluje použití záruky EU, včetně odůvodnění těchto rozhodnutí, jsou k dispozici zde:

<http://www.eib.org/en/efsi/governance/efsi-investment-committee/decisions.htm>

Evropský fond pro strategické investice využily všechny členské státy. V současné době jsou mobilizované investice ve srovnání s hrubým domácím produktem nejvyšší v Řecku, Estonsku, Litvě, Portugalsku a Bulharsku¹⁰. Zeměpisné rozdělení částek ukazuje, že investice mobilizované prostřednictvím Evropského fondu pro strategické investice do značné míry směřovaly do zemí nejvíce zasažených finanční krizí, což jsou ty, v nichž byl pokles investic nejvýznamnější.

Příklady projektů podpořených Evropským fondem pro strategické investice

Španělsko: částka ve výši 35 milionů EUR pro sociální podnik Ilunión na podporu osob se zdravotním postižením

Evropská investiční banka podepsala se španělským sociálním podnikem Ilunion úvěr ve výši 35 milionů EUR. Ilunion, což je největší španělský soukromý zaměstnavatel osob se zdravotním postižením, vykonává více podnikatelských činností, včetně správy zařízení, služeb zdravotní péče, cestovního ruchu a volného času. Tento úvěr, podpořený Evropským fondem pro strategické investice, podpoří investiční plán společnosti do roku 2021, který zahrnuje vytvoření řady zařízení pro zlepšení kvality života osob se zdravotním postižením, ale také opatření v oblasti energetické účinnosti pro řetězec průmyslových prádelen v rámci skupiny a vytváření nových pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením.

Itálie: částka ve výši 29 milionů EUR na financování nové nemocnice v Trevisu

Evropská investiční banka pomáhá financovat projekt, výstavbu a provoz nové nemocnice v Trevisu, malém městě a průmyslovém centru na severovýchodě Itálie. Jakožto hlavní nemocnice v provincii, která nabízí specializované služby, obsluhuje přibližně 1 milion osob. Projekt v Trevisu je vhodným příkladem toho, jak Evropský fond pro strategické investice podporuje investice se sociálním dopadem, které jsou určeny na inovativní řešení v oblasti výzkumu, zdraví, zaměstnanosti a sociálních služeb přinášejících prospěch místní komunitě.

Bulharsko: částka ve výši 100 milionů EUR pro veterinární společnost

Biovet je veterinární společnost s celosvětovou působností, která má ústředí v Sofii v Bulharsku. Evropská investiční banka poskytla úvěr ve výši 100 milionů EUR na financování zvýšení objemu výroby a kapacit v oblasti výzkumu a vývoje. Projekt zahrnuje zřízení dvou nových zařízení: fermentačního zařízení v Pešteře v jižním Bulharsku a nového závodu v Razgradu na severovýchodě Bulharska na výrobu vakcín pro zvířata. Projekt společnosti umožní rovněž provádět výzkum a vývoj v oblasti mikrobiologie a vývoj nových výrobků, jako jsou vakcíny a enzymy.

¹⁰ Nejnovější výsledky jsou k dispozici zde: https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan-europe-junker-plan/investment-plan-results_en

Řecko: částka ve výši 150 milionů EUR na širokopásmovou síť

Smlouva o úvěru ve výši 150 milionů EUR pomůže financovat plány společnosti Cosmote na zkvalitnění a rozšíření její mobilní širokopásmové sítě, čímž se značně zvyšuje výkonnost sítě z hlediska rychlosti, kapacity a pokrytí. Výkonnost sítě se zlepší ve venkovských a vzdálených oblastech Řecka.

Francie: částka ve výši 15 milionů EUR pro solární energii k zhotovování inteligentních povrchů

Evropská investiční banka poskytla úvěr ve výši 15 milionů EUR inovativní francouzské společnosti Sunpartner Technologies, která používá solární panely k zhotovení povrchů a stavebních materiálů, jež využívají solární energii. Jedním z hlavních produktů společnosti je téměř transparentní fotovoltaické sklo pro stmívatelná okna. K snížení potřeby klimatizace je možné upravit zbarvení na dálku pomocí chytrého telefonu. Společnost využije úvěr krytý Evropským fondem pro strategické investice k investování do výzkumu, vývoje a inovací a k zvýšení výroby.

Investiční plán významně přispěl k zaměstnanosti a růstu. Oddělení Evropské investiční banky pro ekonomiku a Společné výzkumné středisko Komise odhadují, že Evropský fond pro strategické investice již podpořil více než 750 000 pracovních míst¹¹. Tento údaj se má **do roku 2020** zvýšit na **1,4 milionu pracovních míst**. Výpočty mimoto prokazují, že investiční plán již zvýšil hrubý domácí produkt EU o 0,6 % a **do roku 2020 má hrubý domácí produkt EU** zvýšit o **1,3 %**. Kromě tohoto očekávaného pozitivního účinku z analýzy, kterou provedlo Společné výzkumné středisko Komise, vyplývá, že společný makroekonomický dopad úplného a včasného provedení reforem regulace, jež byly určeny v oblasti jednotného digitálního trhu, strategie pro jednotný trh, unie kapitálových trhů a energetické unie, mohou vést k **dalšímu 1 milionu pracovních míst vytvořených do roku 2030** a dalšímu růstu **hrubého domácího produktu EU o 1,5 % do roku 2030**.¹² Tato analýza je založena na očekávaném odstranění nebo snížení stávajících překážek pro investice legislativními návrhy, které Komise přijala jako součást těchto čtyř politických balíčků.

Zvýšení kvality projektů a vytvoření stálého seznamu projektů

Realizaci projektů napomáhají Evropské centrum pro investiční poradenství a Evropský portál investičních projektů. Centrum, jež je společnou iniciativou Komise a skupiny Evropské investiční banky, nabízí jediné přístupové místo k poradenským službám a službám technické pomoci. Vyřídilo již na 860 žádostí ze všech členských států. Mimoto podepsalo s vnitrostátními podpůrnými bankami a institucemi a Evropskou bankou pro

¹¹ Evropská investiční banka, „Junckerův plán překračuje původní investiční cíl ve výši 315 miliard EUR“ (<http://www.eib.org/en/infocentre/press/releases/all/2018/2018-192-juncker-plan-exceeds-original-eur-315-billion-investment-target.htm>).

¹² Christensen, M., Conte, A., Di Pietro, F., Lecca, P., Mandras, G. a Salotti, S (2018). *The third pillar of the Investment Plan for Europe: an impact assessment using the RHOMOLO model*. JRC Working Papers on Territorial Modelling and Analysis No. 02/2018, Evropská komise, Sevilla, 2018, JRC113746.

obnovu a rozvoj více než dvacet dohod s cílem rozvíjet schopnost těchto institucí podporovat investiční plány a posílit poskytování pomoci v místě. Za tímto účelem byla v prosinci 2017 zveřejněna výzva k podávání návrhů. V reakci na výzvu již podalo žádost osm vnitrostátních podpůrných bank a institucí a několik dalších projevilo zájem o rozvoj svých kapacit v oblasti poradenství. V rámci centra je novou, zvláštní poradenskou platformou pro městské investice Urban Investment Advisory Support (URBIS)¹³, která zahájila činnost v listopadu 2017. Platforma URBIS má poskytovat poradenskou podporu městským orgánům s cílem usnadňovat, urychlovat a uvolňovat projekty, programy a platformy týkající se městských investic. K dnešnímu dni pochází 36 žádostí přidělených platformě URBIS ze sedmnácti členských států.

Evropský portál investičních projektů je internetový portál EU pro propojování předkladatelů projektů s investory z celého světa. Portál již zveřejnil téměř 450 investičních projektů v různých odvětvích ze všech členských států. Podle průzkumu provedeného u předkladatelů projektů na portálu na jaře 2018 je investoři kontaktovali s ohledem na 80 % projektů. Portál podepsal rovněž s podobnými portály četné dohody o vzájemné spolupráci.

Příklady z Evropského centra pro investiční poradenství

K úkolům Evropského centra pro investiční poradenství¹⁴ patří podpora nemocnice s poliklinikou v Rijece (Chorvatsko) k vybudování moderního, integrovaného nemocničního komplexu. Centrum poskytuje poradenství rovněž při revitalizaci metropolitní oblasti Rotterdam-Haag (Nizozemsko). Spolu s vedením „Roadmap Next Economy“ pomáhá vypracovat investiční strategii k zajištění financování pro provedení plánu a k posouzení možnosti vytvoření investiční platformy. Přístav Leixões (Portugalsko) si vyžádal financování na zlepšení přístupnosti přístavu v rámci širšího investičního plánu, který přispívá k rozvoji Atlantického koridoru základní sítě v rámci transevropské dopravní sítě. Centrum pomohlo přístavním orgánům posoudit vyspělost projektu a jeho metodiku analýzy nákladů a přínosů s cílem splnit požadavky výzvy pro smíšené projekty v rámci Nástroje pro propojení Evropy¹⁵.

Fond InvestEU: posun investiční podpory na vyšší úroveň

V návaznosti na úspěch investičního plánu pro Evropu navrhla Komise jako součást víceletého finančního rámce EU na období 2021 až 2027 program InvestEU. Nový program bude sestávat z Fondu InvestEU, nástupce Evropského fondu pro strategické investice, Poradenského centra InvestEU a Portálu InvestEU. Program InvestEU spojí třináct stávajících finančních nástrojů řízených centrálně Komisí, což zajistí větší dostupnost

¹³ <http://eiah.eib.org/about/initiative-urbis.htm>

¹⁴ Další příklady jsou uvedeny ve zprávě nazvané *The Advisory Hub Yielding Results 2017*.

¹⁵ Příslušná výzva k předkládání návrhů na smíšené projekty je k dispozici prostřednictvím Výkonné agentury pro inovace a sítě: <https://ec.europa.eu/inea/en/connecting-europe-facility/cef-transport/apply-funding/2017-cef-transport-blending-map-call>

podpory EU a vytvoří úspory z rozsahu. Fond InvestEU bude mobilizovat investice prostřednictvím záruky poskytnuté z rozpočtu Unie, která umožní partnerským finančním institucím Komise převzít větší riziko. Očekává se, že Fond InvestEU podníti dodatečné investice ve výši nejméně 650 miliard EUR do odvětví v souladu s prioritami interní politiky Unie a se zaměřením se na dosažení výsledků v sociálně-ekonomické oblasti a v oblasti životního prostředí, včetně zmírňování změny klimatu. Portál InvestEU bude i nadále podporovat investory při vyhledávání investičních příležitostí v odvětví nebo v místě, o které mají zájem. Zajistí lepší propojení mezi projekty a možným financováním ze strany prováděcích partnerů InvestEU. Poradenské centrum InvestEU integruje třináct různých stávajících poradenských služeb EU v rámci jednotného kontaktního místa pro poskytování pomoci v oblasti rozvoje projektů. Poradenské centrum bude poskytovat technickou podporu a pomoc při přípravě, rozvoji, strukturování a provádění projektů, včetně budování kapacit.

3. Odstraňování překážek investic

Třetí pilíř investičního plánu pro Evropu má zlepšit investiční prostředí určením a odstraněním překážek investic na všech institucionálních a správních úrovních, a to i pokud jde o byrokracii a regulační překážky. Komise se již zabývala a bude se i nadále zabývat regulačními a správními překážkami na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU. Iniciativy na úrovni EU a strukturální reformy v členských státech se vzájemně doplňují, a proto musí i členské státy odstraňovat investiční překážky na vnitrostátní úrovni.

3.1 Iniciativy na úrovni EU

Prohloubení jednotného trhu ve všech jeho rozměrech

Komise dnes předložila první odpověď na žádost Evropské rady z března 2018 o posouzení současného stavu a zbývajících překážek a příležitostí pro plně funkční jednotný trh¹⁶.

Komise v uplynulých letech rovněž přijala opatření na odstranění regulačních překážek, které brání přeshraničnímu obchodu a investicím na jednotném trhu. Jednotný trh, jeden z největších úspěchů a kladů EU, pomáhá evropským podnikům vytvářet nové příležitosti a dosáhnout úspor z rozsahu a umožňuje lidem žít, studovat a pracovat tam, kde chtějí. V říjnu 2015 přijala Komise strategii pro jednotný trh, která klade obzvláštní důraz na podporu investic odstraněním zbývajících překážek a zajištěním větší předvídatelnosti regulace. V návaznosti na strategii pro jednotný trh obsahuje balíček o zadávání veřejných zakázek z roku 2017 různá opatření, která mají posílit rámec Evropské unie pro zadávání veřejných zakázek a podníti strategičtější provádění stávajících pravidel. Klíčem ke stimulaci investic je spravedlivé, předvídatelné a transparentní zadávání zakázek¹⁷.

Strategie pro jednotný digitální trh¹⁸, která byla zahájena v roce 2015, má za cíl odstranit překážky bránící digitální ekonomice v optimálním fungování a otevřít nové příležitosti pro

¹⁶ COM(2018) 772.

¹⁷ COM(2017) 572.

¹⁸ COM(2015) 0192.

inovace, růst a zaměstnanost. Od jejího zavedení bylo dosaženo významného pokroku¹⁹. Řada nových iniciativ, jako je jednotný rámec EU pro elektronický obchod a zjednodušený přeshraniční režim DPH, poskytují evropským podnikům důležité nástroje k tomu, aby se staly konkurenceschopnějšími. Evropský kodex pro elektronické komunikace dále podporuje investice do širokopásmových sítí (včetně sítí 5G), a to omezením překážek pro provozovatele při společném investování a sdílení nákladů. EU rovněž zavedla nejvyšší standardy pro evropské občany, aby byli v digitální éře lépe propojeni a chráněni, a to i prostřednictvím zrušení poplatků za roaming a obecné směrnice o ochraně údajů.

Kapitálové trhy

Unie kapitálových trhů²⁰ má velký potenciál pro posílení investic v EU, a to odstraněním překážek volného toku kapitálu přes evropské hranice, podporou hospodářské konvergence a rozšířením přístupu k důležitému tržnímu financování. To pomáhá financovat inovace a přispívá k vytváření pracovních příležitostí. Rozvinuté a likvidní kapitálové trhy podporují také mezinárodní úlohu eura, posilují hospodářskou a měnovou unii a zlepšují odolnost hospodářství EU ochranou občanů EU a podniků v eurozóně i mimo ni před ekonomickými šoky, které postihly jejich region. Komise již předložila několik návrhů základních prvků unie kapitálových trhů, jak oznámila v letech 2015 a 2017. Spolunormotvůrci z těchto legislativních návrhů dosud přijali pouze tři. Přijetí zbývajících návrhů je nyní naléhavou záležitostí.

Konkrétní prioritou unie kapitálových trhů je rozvoj místních kapitálových trhů. Na evropské úrovni je kromě cílených opatření stanovených unií kapitálových trhů podpora a sledování rozvinutějších a likvidnějších kapitálových trhů zajištěna prostřednictvím programu na podporu strukturálních reforem resp. procesu evropského semestru. Místní kapitálové trhy dosahují pokroku rovněž v důsledku vnitrostátních a regionálních podnětů podporovaných Evropskou unií. Na regionální úrovni navázaly některé země přeshraniční spolupráci s cílem usnadnit kotování zahraničních společností a zahraniční investice, propojit tržní infrastruktury a dále harmonizovat regionální pravidla. Na vnitrostátní úrovni schválila řada členských států vnitrostátní strategie pro kapitálové trhy, přijala opatření na podporu přístupu na kapitálové trhy prostřednictvím veřejných finančních prostředků a celkově zlepšila podnikatelské prostředí²¹.

¹⁹ Evropský parlament a Rada schválily 12 z 29 legislativních návrhů předložených Komisí od května 2015.

Přínosy strategie využívají občané již nyní, například díky zrušení poplatků za roaming se čtyřnásobně zvýšilo využívání dat při cestách do jiných členských států.

²⁰ Unie kapitálových trhů zahrnuje komplexní soubor přibližně 70 opatření, která mají být provedena do poloviny roku 2019, jak je popsáno v akčním plánu z roku 2015 (33 opatření) a v přezkumu v polovině období v roce 2017 (38 opatření). Více informací o současném stavu jednotlivých opatření je uvedeno ve sdělení Komise nazvaném „Jednotný trh v měnícím se světě: Jedinečná výhoda si žádá nový politický závazek“, COM (2018) 772.

²¹ Společný plán Komise a členských států ohledně opatření k odstranění vnitrostátních překážek toků kapitálu byl schválen Radou ECOFIN dne 19. května 2017, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/170519-roadmap-national-capital-barriers_en.pdf

K účinnému odstranění překážek investic do dopravní infrastruktury a na podporu včasného zavedení hlavní transevropské dopravní sítě do roku 2030 předložila Komise v květnu 2018 návrh nařízení, které má usnadnit udělování povolení a postupy zadávání veřejných zakázek, zvýšit efektivnost při přípravě přeshraničních projektů a snížit administrativní zátěž pro předkladatele projektů²². To je součástí širšího úsilí o zlepšení regulačního rámce pro investice do dopravní infrastruktury²³.

Dokončení energetické unie a urychlení transformace energetiky s sebou přináší obrovské investiční příležitosti. Při provádění klíčových projektů transevropské energetické infrastruktury bylo dosaženo významného pokroku: do konce roku 2018 bude dokončeno 30 projektů společného zájmu. Očekává se, že do konce roku 2020 se tento počet zvýší na 47. Mnohé z těchto projektů jsou podporovány v rámci Nástroje pro propojení Evropy. V listopadu 2017 přijala Komise 3. seznam projektů společného zájmu Unie²⁴. Balíček Čistá energie pro všechny Evropany, který byl přijat dne 30. listopadu 2016, zajišťuje komplexní reformu evropského energetického systému, od výrobce až po konečného uživatele, a zahrnuje uspořádání trhu s elektřinou, obnovitelné zdroje energie, energetickou účinnost, bezpečnost dodávek elektřiny a pravidla správy pro energetickou unii EU²⁵. Podporuje iniciativy vedené odvětvím, které mají zvýšit konkurenceschopnost, zmírňuje společenský dopad přechodu na čistou energii a zahrnuje řadu různých aktérů, jako jsou místní a městské orgány a podniky, sociální partneři a investoři. Balíček obsahuje také opatření na urychlení inovací v oblasti čisté energie a na renovaci evropských budov, jakož i opatření na podporu veřejných i soukromých investic. První právní návrh vstoupil v platnost v červenci 2018, přičemž u tří návrhů již bylo dosaženo politické dohody. Čtyři zbývající návrhy projednávají spolunormotvůrci za účelem dosažení včasné dohody a přijetí. S tímto cílem má EU se stálým a předvídatelným regulačním rámcem vhodné předpoklady k využití transformace energetiky. Tato opatření dále posiluje vedoucí postavení EU v oblasti udržitelného financování, jež má přesměrovat toky soukromého kapitálu na udržitelnější investice a investorům pomáhá zabývat se environmentálními riziky, včetně rizik souvisejících se změnou klimatu.

Lidé, vzdělávání a dovednosti

K zvýšení konkurenceschopnosti Evropy a přilákání investic jsou nezbytné investice do lidí, jejich dovedností a znalostí. Tento přístup založený na sociálních investicích se odráží v

Po tomto společném plánu následovala zpráva Komise k určení vnitrostátních překážek toků kapitálu, které existují v oblastech, na něž se právní předpisy EU nevztahují nebo které spadají do pravomoci členských států. https://ec.europa.eu/info/files/170227-report-capital-barriers_en

²² COM(2018) 277.

²³ Akční plán „Co nejlepší využití nových finančních režimů pro projekty evropské dopravní infrastruktury“, zpráva o pokroku K.Bodewiga a C.Secchiho, leden 2018. https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/cbs2_report_final.pdf.

²⁴ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/540 ze dne 23. listopadu 2017, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013, pokud jde o unijní seznam projektů společného zájmu (Úř. věst. L 90, 6.4.2018, s. 38).

²⁵ COM(2016) 0860.

evropském pilíři sociálních práv, který Evropský parlament, Komise a Rada vyhlásily v listopadu 2017²⁶. V roce 2016 navíc Komise přijala komplexní evropskou agendu dovedností²⁷. Jejich deset klíčových opatření na podporu rozšiřování dovedností a celoživotního učení a k zajištění toho, aby Evropané měli dovednosti, které potřebují naše trhy práce²⁸. Kromě toho Komise v reakci na výzvy hlav států a předsedů vlád²⁹ zřizuje Evropský prostor vzdělávání³⁰. V neposlední řadě mají další investice do sociální infrastruktury, včetně zdravotnictví a dlouhodobé péče, prvořadý význam vzhledem ke stárnoucí společnosti a snižování počtu pracovních sil.

Evropské strukturální a investiční fondy

Předběžné podmínky, které byly zavedeny k zvýšení účinnosti evropských strukturálních a investičních fondů v období provádění 2014–2020, vedly k odstranění překážek investic v členských státech a regionech ve všech odvětvích (prostřednictvím horizontálních podmínek, například v oblasti zadávání veřejných zakázek, pravidel státní podpory a iniciativy „Small Business Act“) a v rámci odvětví podporovaných těmito fondy (jako je odvětví dopravy, digitální odvětví, odvětví energetiky, modré ekonomiky, nakládání s odpady a vodního hospodářství). Tyto podmínky podnítily reformy politik v členských státech a přijetí nových strategických a politických rámců pro veřejnou podporu a investice soukromého sektoru a přispěly také k zlepšení administrativní kapacity orgánů veřejné správy. V příštím programovém období budou předběžné podmínky nahrazeny „základními podmínkami“, které zajistí potřebné předpoklady pro účinné a efektivní využívání fondů EU.

Pro příští víceletý finanční rámec navrhla Komise významné snížení administrativní zátěže u subjektů, které žádají o využití strukturálních fondů. Komise navrhla u podniků a podnikatelů využívajících podporu EU snížení byrokracie a jednodušší kontrolní postupy. Komise mimoto navrhla jediný soubor pravidel pro sedm fondů EU, které jsou prováděny společně s členskými státy, včetně fondů politiky soudržnosti³¹. Byrokracii by měl snížit také přechod společné zemědělské politiky od dodržování předpisů k přístupu založenému na výkonnosti. Další významné snížení administrativní zátěže v příštím rozpočtovém období vyplývá z návrhu týkajícího se programu InvestEU, který zjednodušuje a spojuje řadu stávajících fondů.

²⁶ https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_cs

²⁷ COM(2016) 0381.

²⁸ Doporučení Rady ze dne 19. prosince 2016 o cestách prohlubování dovedností: nové příležitosti pro dospělé, Úř. věst. C 484, 24.12.2016, s. 1–6.

²⁹ V Římském prohlášení z března 2017 se vedoucí představitelé EU zavázali, že budou usilovat o „Unii, kde mladí lidé dostávají nejlepší vzdělání a odbornou přípravu a mohou studovat a nalézat uplatnění po celém kontinentu“. V prosinci 2017 vyzvala Evropská rada členské státy, Radu a Komisi, aby pokračily v práci na řadě klíčových iniciativ a prozkoumaly možná opatření k řešení problémů v oblasti dovedností.

³⁰ COM(2018) 268.

³¹ COM(2018) 375.

Po přijetí investičního plánu zjednodušila Komise pravidla státní podpory. Komise poskytla podrobné pokyny s cílem pomoci investorům určit případy, kdy opatření veřejné podpory, včetně investic do infrastruktury, nespádají do pravidel EU v oblasti státní podpory³². Obecné nařízení o blokových výjimkách bylo rozšířeno tak, aby umožňovalo opatření veřejné podpory pro přístavy, letiště a kulturní infrastrukturu³³. V současnosti je až 97 % všech opatření státní podpory provedeno za jasných podmínek bez předchozího schválení státní podpory ze strany EU. V červnu 2018 přijala Komise ve spojení s příštím víceletým finančním rámcem návrh na cílenou změnu zmocňovacího nařízení. Společný účinek těchto opatření vedl k značnému zvýšení právní jistoty a jednodušším postupům, což umožnilo stimulovat investice zejména do infrastruktury.

3.2 Odstraňování překážek na vnitrostátní a regionální úrovni

Vnitrostátní strukturální reformy se často zabývají nedostatky v podnikatelském prostředí a překážkami, které nepříznivě ovlivňují efektivnost podniků a brání investicím. Evropský semestr pomáhá členským státům účinněji koordinovat rozpočtové, makroekonomické a strukturální politiky jejich přizpůsobením pravidlům a cílům schváleným na úrovni EU. Poskytuje rovněž příležitosti k mnohostrannému dialogu o fiskálních, hospodářských a sociálních politikách a vnitrostátních programech reforem, včetně řešení investičních výzev. Zprávy o jednotlivých zemích, které Evropská komise zveřejňuje, hodnotí prioritní reformy, jež byly v této souvislosti navrženy a provedeny. Poslední zprávy, které byly zveřejněny v březnu 2018, dokládají, že v řadě oblastí je při řešení investičních výzev dosahováno pokroku (viz příloha č. 2). V roční analýze růstu 2015³⁴ byl poprvé představen integrovaný přístup Komise k hospodářské politice se zaměřením se na posílení investic společně s prosazováním strukturálních reforem a zajištěním fiskální odpovědnosti. V rámci evropského semestru se i nadále jedná o hlavní přístup.

V některých členských státech je nezbytná větší snaha o provedení zbývajících strukturálních reforem. Přibližně u dvou třetin všech doporučení je vykázán přinejmenším „určitý pokrok“ při provádění. Současně je však nezbytná ostražitost, aby bylo zajištěno, že reformy nejsou ukončeny. V členských státech mimoto nejsou výsledky provádění reforem jednotné.

Komise poskytla členským státům přehled hlavních výzev v souvislosti s investicemi na vnitrostátní úrovni a vhodných reforem.³⁵ Možné výzvy v oblasti investic byly zařazeny do pěti obecných kategorií: i) veřejná správa / podnikatelské prostředí; ii) trh práce / vzdělávání; iii) finanční sektor / daně; iv) výzkum, vývoj a inovace a v) odvětvové předpisy. Komise proto v Radě podnítila řadu diskusí o překážkách investic v konkrétních oblastech politiky. Tyto diskuse se zaměřily mimo jiné na usnadnění podnikání, investice do nehmotných aktiv,

³² Sdělení Komise o pojmu státní podpora, Úř. věst. C 262, 19.7.2016, s. 1.

³³ Nařízení Komise (EU) 2017/1084 ze dne 14. června 2017, Úř. věst. L 156, 20.6.2017, s. 1.

³⁴ COM(2014) 902.

³⁵ SWD(2015) 400.

rámcem pro insolvenční řízení, partnerství veřejného a soukromého sektoru a investice do síťových odvětví (viz příloha č. 1).

Důležitá politická událost: reformy v maloobchodním odvětví ve Finsku

Po mnoho let se maloobchodní odvětví ve **Finsku** vyznačovalo příliš normativními předpisy upravujícími zřizování a provozování maloobchodních prodejen. To vedlo k nedostatečné hospodářské soutěži a vysokým překážkám vstupu. Finští spotřebitelé se v porovnání se spotřebiteli v ostatních členských státech setkávali s vyššími cenami a menším výběrem. Na základě opakovaných doporučení v rámci evropského semestru týkajících se snížení omezení a otevření maloobchodního odvětví hospodářské soutěži liberalizovalo Finsko otevírací dobu a reformovalo své předpisy v oblasti místního a regionálního plánování. Očekává se, že usnadnění vstupu na maloobchodní trh bude mít pozitivní účinek na investice do informačních a komunikačních technologií, zvýší zaměstnanost a sníží náklady velkých obchodů, což by mělo občanům přinést výhody³⁶.

V minulých letech členské státy dosáhly významného pokroku při zajišťování příznivých investičních podmínek. Téměř u všech ukazatelů měřících administrativní prostředí bylo zaznamenáno významné zlepšení. Většina členských států se zaměřila na zlepšení podmínek pro zakládání podniků a přeshraniční podnikání. K vhodným příkladům patří on-line registrace nových společností, jednotná kontaktní místa pro registraci podniků nebo řešení společných problémů, jakož i zrušení nebo snížení parafiskálních poplatků a jiných poplatků v souvislosti s podnikáním. Členské státy provádějí reformy soudnictví a podařilo se jim dále zvýšit účinnost jejich systému soudnictví. Byla přijata rovněž opatření k reformě trhů práce a výrobních trhů, na podporu soukromého výzkumu, vývoje a inovací a k zlepšení přístupu k financování, například snížením objemu úvěrů se selháním.

Zlepšování úrovně dovedností a jejich sladění s potřebami trhu práce má klíčový význam pro zvýšení produktivity a přizpůsobivosti pracovní síly, což má příznivý vliv na investice. Náležitě fungující a inkluzivní systémy vzdělávání a odborné přípravy mohou pomoci předcházet rizikům nedostatků v oblasti kvalifikací a nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi nebo snížit tato rizika, která jsou nákladná pro společnost, a to z ekonomického i sociálního hlediska, pokud jde o ušlé příležitosti k růstu a omezení pracovních příležitostí u určitých skupin obyvatelstva. Členské státy toto uznaly a od roku 2015 skutečně věnují větší pozornost politikám zaměřeným na podporu dovedností.

Důležitá politická událost: přístup k financování ve Slovinsku

Přístup k financování se ve **Slovinsku** zlepšil v důsledku opatření, která mají podporovat přístup malých a středních podniků k alternativním formám financování, a to kapitálového i dluhového typu. Tato opatření zahrnují novou přeshraniční iniciativu v oblasti vlastního

³⁶ Finsko nyní dosahuje u nového ukazatele Komise týkajícího se restriktivnosti regulace maloobchodu výsledků nad průměrem EU (viz příloha sdělení COM(2018) 219).

kapitálu, první slovinský investiční program pro růst kapitálu a finanční nástroje spolufinancované z evropských strukturálních a investičních fondů s hodnotou ve výši 253 milionů EUR. Přístup k financování se zlepšil i v důsledku značného snížení podílů úvěrů se selháním, a to z 22,8 % na konci roku 2014 na 11,4 % v druhém čtvrtletí roku 2017.

Navzdory významnému pokroku při zlepšování investičního prostředí dosud přetrvávají významné problémy a prioritou je dokončení probíhajících reforem. Členské státy by měly zvýšit své úsilí o provedení potřebných reforem, které mají odstranit překážky investic. V této souvislosti mají zásadní význam účinné systémy soudnictví, včetně úplného dodržování zásad právního státu. Tyto reformy jsou nezbytnou podmínkou pro zachování a zvýšení objemu investic v členských státech s přihlédnutím k jejich specifikům. V tomto kontextu Komise při přípravě příštího evropského semestru posoudí v roční analýze růstu 2019³⁷ rovněž výzvy v investičním prostředí v jednotlivých členských státech.

4. Závěry a klíčové oblasti prioritních opatření

Míry investic se od zahájení investičního plánu pro Evropu významně zvýšily, dosud jsou však nižší než úroveň v době před krizí. Evropský fond pro strategické investice se ukázal jako účinný nástroj při odstraňování investičních mezer v hospodářství EU mobilizací financování v klíčových odvětvích, která jsou postižena selháním trhu a nepříznivou investiční situací. Rozpočtová záruka podporující fond pomohla značně zvýšit počet rizikovějších operací, které jsou financovány skupinou Evropské investiční banky. Návrhem týkajícím se **programu InvestEU** usiluje Komise o posun investiční podpory v EU na vyšší úroveň. Spolunormotvůrci se vyzývají, aby návrh schválili přednostně s cílem umožnit hladké pokračování investiční podpory v příštím rozpočtovém období. Současně je zapotřebí urychlený pokrok v jednání o novém zjednodušeném návrhu Komise na nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci.

Spolu se stimulací vnitrostátních investic je zapotřebí prostředí příznivější pro investice k posílení postavení EU ve světovém hospodářství jako přitažlivého místa pro investice. Velkou většinu zbývajících překážek investic na evropské úrovni by odstranilo dokončení jednotného trhu, unie kapitálových trhů, jednotného digitálního trhu a energetické unie při současném prosazování pravidel hospodářské soutěže ve všech odvětvích. V tomto kontextu je obzvláště důležitá unie kapitálových trhů, jelikož největší evropské finanční centrum má opustit jednotný trh. S cílem přizpůsobit se novým skutečnostem je zapotřebí další rozvoj a hlubší integrace kapitálových trhů v EU-27 spolu se silnějšími a rozvinutějšími místními kapitálovými trhy. Komise tudíž vyzývá spolunormotvůrce k urychlenému přijetí zbývajících iniciativ k dokončení jednotného trhu, unie kapitálových trhů a energetické unie a k dosažení pokroku s ohledem na návrhy týkající se příštího víceletého finančního rámce.

V rámci evropského semestru bude Komise nadále určovat priority politiky a sledovat pokrok při provádění reforem, který je mezi jednotlivými členskými státy a oblastmi politiky dosud nerovnoměrný. Stávající vazby mezi financováním z EU a evropským

³⁷ COM(2018) 770.

semestrem budou posíleny, což zajistí synergie a doplňkovost mezi analýzou a koordinací hospodářských politik a výdaji na úrovni EU. K dosažení tohoto cíle se evropský semestr v roce 2019 více zaměří na určení a upřednostnění potřeb investic na vnitrostátní úrovni k usměrnění programových rozhodnutí týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu plus a Fondu soudržnosti. Kromě toho se členské státy vyzývají, aby připravily a předložily vysoce kvalitní vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu na období 2021–2030 s cílem zajistit stabilní regulační rámec pro investice v oblasti energetiky a klimatu.

Zaměření se na investice a vzájemné doplňování mezi příslušnými fondy EU posílí také návrhy Komise na nový víceletý finanční rámec. S cílem podpořit provádění strukturálních reforem navrhla Evropská komise vytvoření programu na podporu reforem³⁸, který bude členským státům poskytovat finanční pobídky k provedení reforem. Evropská funkce investiční stabilizace³⁹ mimoto pomůže zachovat úroveň investic v případě velkých asymetrických otřesů. Tyto nástroje doplní ostatní fondy EU, zejména fondy podporující politiku soudržnosti, Nástroj pro propojení Evropy, Horizont Evropa a nový Fond InvestEU. Komise rovněž navrhla svést různé toky financování inovací do jediného nástroje – Evropské rady pro inovace, která na evropské scéně začínajících podniků pomůže řešit nedostatek finančních prostředků pro vysoce rizikové inovace. Účinné využívání programů EU je klíčem k řešení významných investičních potřeb jak ve fázi plánování, tak i provádění, a to při zviditelnění jejich databáze a jednotných kritérií způsobilosti. Posílením stávajících postupů v kontextu příštího víceletého finančního rámce budou programy EU využívány soudržným způsobem s cílem maximalizovat přidanou hodnotu financování EU a podporovat reformy na vnitrostátní úrovni v rámci evropského semestru, přičemž hlavním cílem je účinně plnit politické priority EU.

³⁸ COM(2018) 391.

³⁹ COM(2018) 387.